

TUTKIMUSOSIO

**Varsinais-Suomen maakuntapuntari 2018,
KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön kyselytutkimus
varsinaissuomalaisien mielipiteistä:**

Varsinaissuomalaiset kantavat huolta ikäihmisten ja huono-osaisten elinoloista

Varsinais-Suomen asukkaat kantavat huolta ikäihmisten ja huono-osaisten elinoloista. Hyväosaisten uskotaan pärjäävän tulevaisuudessa entistä paremmin, käy ilmi KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön maakunnan asukkaiden näkemyksiä kartoittavasta tutkimuksesta.

Varsinaissuomalaiset suhtautuvat maakuntauudistukseen melko varovaisesti. Sote-uudistuksen jälkeen kunnille jäävät tehtävät halutaan säilyttää kunnilla.

Maakuntavaaleissa äänestämistä pidetään hieman tärkeämpänä kuin eurovaaleissa äänestämistä. Kaksi kolmesta äänestäisi maakuntavaaleissa.

Ehdolle maakuntavaaleihin voisi kysyttäessä olla halukas joka viides ja maakunnalliseen lautakuntaan joka neljäs varsinaissuomalainen. Ehdokkuuksia halutaan kuitenkin rajata. Neljä viidestä toivoo, että sama henkilö ei ole ehdolla kunta-, maakunta- ja eduskuntavaaleissa.

Maakuntajohtajan haluaisi valita suorilla vaaleilla reilu puolet ja maakunnallista aloiteoikeutta kannattaa kolme neljästä varsinaissuomalaisesta.

Varsinais-Suomessa luotetaan valintatilanteessa monissa sote-palveluissa enemmän julkisiin kuin yksityisiin palveluntarjoajiin.

Tuoreimmassa maakuntiin kohdistetussa tutkimuksessa asukkaat puntaroivat elinolojen kehitystä maakunnassa, alueellista itsehallintoa, osallistumista ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia sekä sote-palveluiden valinnanvapautta. Tässä yhteenvedossa tarkastellaan tiivistetysti keskeisiä tutkimuksen tuloksia Varsinais-Suomen osalta.

Ikäihmisten ja huono-osaisten elinolot huolettavat Varsinais-Suomessa

Näkemyksiä oman maakunnan elinolojen kehityksestä selvitettiin tutkimuksessa siten, että vastaajille esitettiin lista väestöryhmiä. Heiltä kysyttiin, millaiseksi näkevät näiden väestöryhmien elinolojen kehittyvän omassa maakunnassa seuraavan kymmenen vuoden aikana.

On vain yksi väestöryhmä, jonka kohdalla enemmistö (69 %) Varsinais-Suomen asukkaista odottaa elinolojen kehittyvän parempaan suuntaan, hyvätuloiset.

Kuuden väestöryhmän elinolojen otaksutaan maakunnassa kulkevan vääjäämättömästi huonompaan suuntaan. Nämä ovat huonotuloiset (69 %), työttömät (64 %), eläkeläiset/ikäntyneet (62 %), maaseudulla asuvat (58 %), opiskelijat (55 %) ja viljelijät (53 %).

Varsinais-Suomen asukkaiden odotukset eri väestöryhmien elinolojen muutoksesta poikkeavat melko vähän koko maan väestön keskiarvosta. Hieman keskimäärää enemmän pessimistisiä odotuksia kohdentuu opiskelijoiden asemaan.

Suoria maakuntavaaleja kannatetaan – rajoja ehdokkaaksi asettautumiselle

Tutkimuksessa selvitettiin mielipiteitä maakuntavaaleista ja maakuntavaltuustosta. Selvä enemmistö (68 %) varsinaissuomalaisista pitää hyvänä sitä, että kansalaiset voivat vastaisuudessa valita päättäjät maakuntiin suorilla vaaleilla. Vajaa kaksiviidesosaa (38 %) varsinaissuomalaisista sanoo, että kunnanvaltuustojen pitäisi valita päättäjät maakuntaan kuntakohtaisten kiintiöiden puitteissa.

Varsinais-Suomessa asuvat ovat taipuvaisia rajaamaan maakuntavaaliehdokkaaksi asettautumista. Neljä viidestä (79 %) katsoo, että samojen ihmisten ei pidä olla päättämässä valtakunnan, maakuntien ja kuntien asioista. Lähes kaksi viidestä (38 %) katsoo, että ehdokkuuden rajaaminen eri vaaleissa olisi epädemokraattista.

Enemmistö (55 %) epäilee, että maakuntavaltuustolla ei tule olemaan todellista päätösvaltaa. Vain noin neljännes (23 %) uskoo, että maakuntavaltuusto kykenee toimimaan vastuuntuntoisesti koko maakunnan edun huomioon ottaen. Reilu neljännes (27 %) arvioi, että maakuntavaltuusto tulee olemaan kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien toimiva väylä.

Varsinaissuomalaiset suhtautuvat maakuntavaltuuston toimintamahdollisuuksiin hieman epäuskoisemmin kuin kansalaiset koko maassa keskimäärin.

Kaksi viidestä haluaa oman maakunnan

Suhtautumista maakunnalliseen itsehallintoon selvitettiin kuudella asenneväittämällä. Neljännes (26 %) Varsinais-Suomen asukkaista pitää nykyistä 18 maakunnan jakoa hyvänä perustana sote- ja maakuntauudistukselle. Kahdelle viidestä (43 %) on kuitenkin tärkeää, että oma maakunta on yksi uudistuksessa perustettavista maakunnista.

Kolmasosa varsinaissuomalaisista (32 %) yhtyy väittämään, jonka mukaan ”maakunnilla tulee olla samanlainen itsehallinto kuin kunnilla nykyisin”. Eri mieltä on kaksi viidestä (40 %). Enemmän kuin kaksi viidesosaa (42 %) Varsinais-Suomen asukkaista ilmoittaa, että maakunnat eivät tarvitse minkäänlaista itsehallintoa. Neljännes (26 %) kannattaa ja lähes joka toinen (47 %) vastustaa maakuntien toiminnan rahoittamista vastaisuudessa maakuntaverolla.

Varsinais-Suomen asukkaat suhtautuvat maakuntauudistukseen ja maakunnalliseen itsehallintoon hieman varauksellisemmin kuin suomalaiset keskimäärin.

Vajaa kolmannes siirtäisi jatkossa elinkeinojen edistämisen maakunnan vastuulle

Tutkimuksessa vastaajille esitettiin joukko sote-uudistuksen jälkeen kunnille jääviä tehtäviä. Heiltä kysyttiin, mitkä kaikki kunnille jäävistä tehtävistä ovat sellaisia, jotka tulisi myös siirtää maakunnan vastuulle.

Eniten kannatusta saa elinkeinojen edistäminen (yritysten toimintaedellytykset, yritysneuvonta jne.), jonka vajaa kolmannes (29 %) olisi valmis luovuttamaan maakunnalle.

Varsinais-Suomen asukkaat suhtautuvat kuntien tehtävien siirtämiseen maakuntien vastuulle varauksellisemmin kuin väestö koko maassa keskimäärin.

Maakuntavaaleissa äänestäminen tärkeämpää kuin eurovaaleissa

Vastaajilta kysyttiin, kuinka tärkeiksi he kokevat eri tavat vaikuttaa päätöksiin ja toimintatapoihin hallinnon eri tasoilla. Vastaajat arvioivat jokaista vaikuttamiskeinoa erikseen neliportaisella asteikolla.

Selvästi tärkeimmäksi vaikuttamisen kanavaksi kysytyistä koetaan äänestäminen eduskuntavaaleissa. Vähintään melko tärkeänä tätä pitää lähes yhdeksän kymmenestä (87 %).

Mahdollisuutta äänestää kuntavaaleissa pitää tärkeänä enemmistö (87 % tärkeä tapa) väestöstä. Äänestäminen maakunta- ja eurovaaleissa viehättää Varsinais-Suomessa kahta kolmasosaa (67 %) väestöstä.

Varsinaissuomalaiset suhtautuvat eri vaikuttamiskeinoihin samalla tavoin kuin väestö keskimäärin maassa. Äänestäminen maakuntavaaleissa on hieman vähemmän tärkeää kuin maan asukkaiden keskuudessa keskimäärin.

Luottamustehtävät kiinnostavat

Eniten halukkuutta kohdentuu kunnallisten lautakuntien jäsenyyksiin. Niissä toimimista pitää periaatteessa mieluisana reilu kolmasosa (36 %) varsinaissuomalaisista. Jonkin verran vähemmän kiinnostusta kohdentuu maakunnallisen toimielimen (esim. lautakunta) jäsenyyteen (26 %) ja maakuntavaaliehdokkuutta (20 %) kohtaan.

Varsinais-Suomen asukkaat suhtautuvat kunnallisiin luottamustehtäviin hieman myönteisemmin kuin kansalaiset keskimäärin maassamme.

Varsinais-Suomessa luotetaan monissa sote-palveluissa julkiseen

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen (soteuudistus) yhteydessä on puhuttu valinnanvapaudesta. Käytännössä tämä tarkoittaisi, että julkisesti rahoitettuja sosiaali- ja terveyspalveluja voisivat jatkossa tarjota asiakkaalle julkiset ja yksityiset toimijat (kuten yritykset, järjestöt ja säätiöt).

Seitsemästä palvelusta viisi on sellaista, joissa julkiseen luotetaan enemmän kuin yksityiseen. Nämä ovat äitiys- ja lastenneuvolapalvelut (54 % valitsisi julkisen, 6 % yksityisen), yleislääkäripalvelut (45 % julkinen, 24 % yksityinen), ikääntyneiden kotihoito

(44 % julkinen, 20 % yksityinen) ja palveluasuminen (42 % julkinen, 20 % yksityinen) sekä fysioteriapalvelut (34 % julkinen, 26 % yksityinen).

Yksityisiin palveluihin kohdentuu enemmän kiinnostusta erikoislääkäripalveluissa (40 % valitsisi yksityisen, 35% julkisen). Hammashoidossa syntyy tasatulos. Löytyy käytännössä yhtä paljon julkiseen ja yksityiseen luottavia.

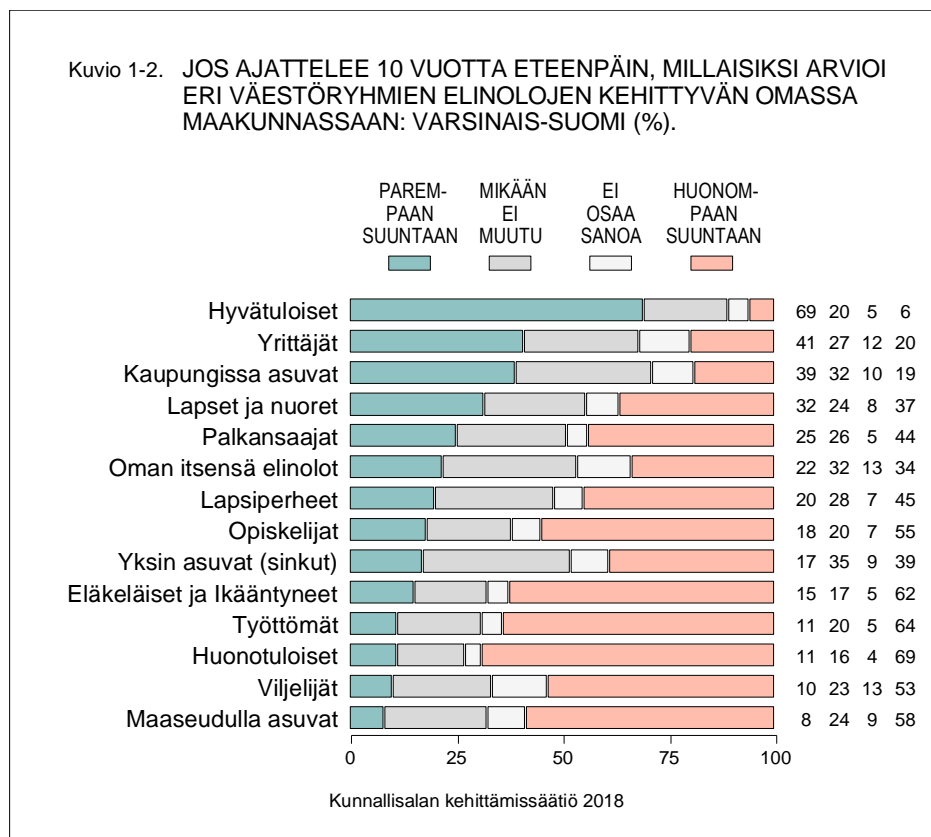
Varsinais-Suomessa asuvat suhtautuvat valinnanvapauteen kutakuinkin samalla tavoin kuin väestö maassamme keskimäärin. Hieman keskimäärää enemmän Varsinais-Suomessa kuitenkin luotetaan julkisiin palveluihin, kun kyse ikääntyneiden kotihoidosta ja palveluasumisesta.

Tutkimuksen toteutus

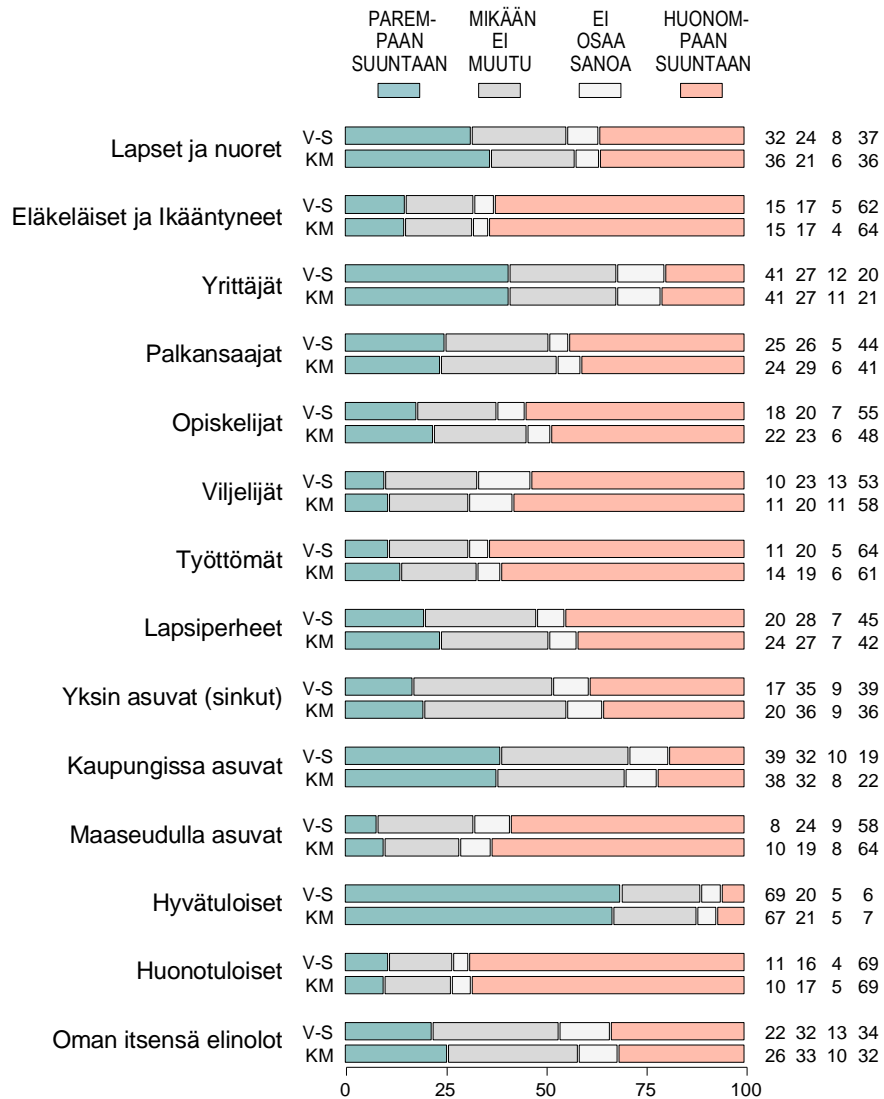
KAKS - Kunnallissalan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu internetpaneelissa toukokuussa 2018. Haastatteluja tehtiin Varsinais-Suomessa 611. Vastaajat edustavat maakunnan 18 - 79 vuotta täyttäneitä väestöä. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on Varsinais-Suomessa suurimmillaan vajaa neljä prosenttiyksikköä suuntaansa.

Maakunnan asukkaiden käsityksiä on verrattu koko maan 18 - 79 vuotta täyttäneitä väestöä edustavaan aineistoon. Koko maan väestöä edustava vertailuaineisto sisältää 6.193 haastattelua. Koko maata edustavassa aineistossa virhemarginaali on noin yksi prosenttiyksikkö suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400 - 570087.

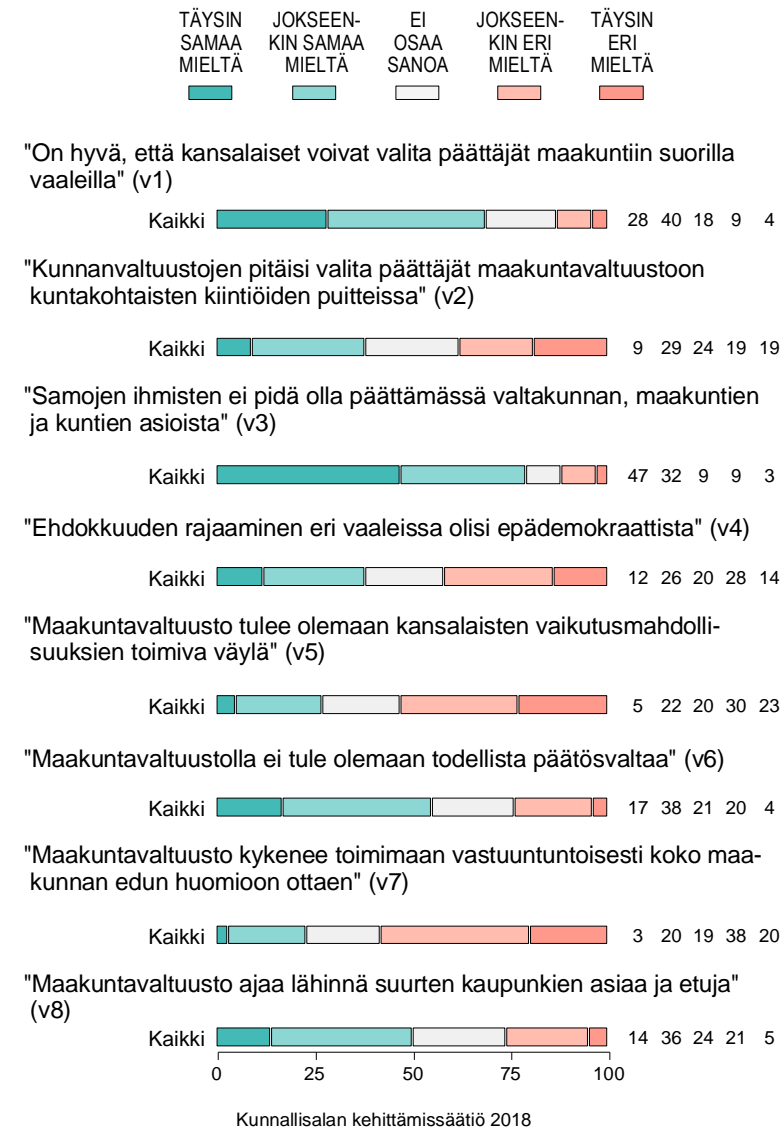

Kuvio 1-2v. MITEN ARVIOI VÄESTÖRYHMIEN ELINOLOJEN KEHITTYVÄN
 MAAKUNNASSA: VARSINAIS-SUOMI (V-S) vs. KOKO MAA (KM, %).

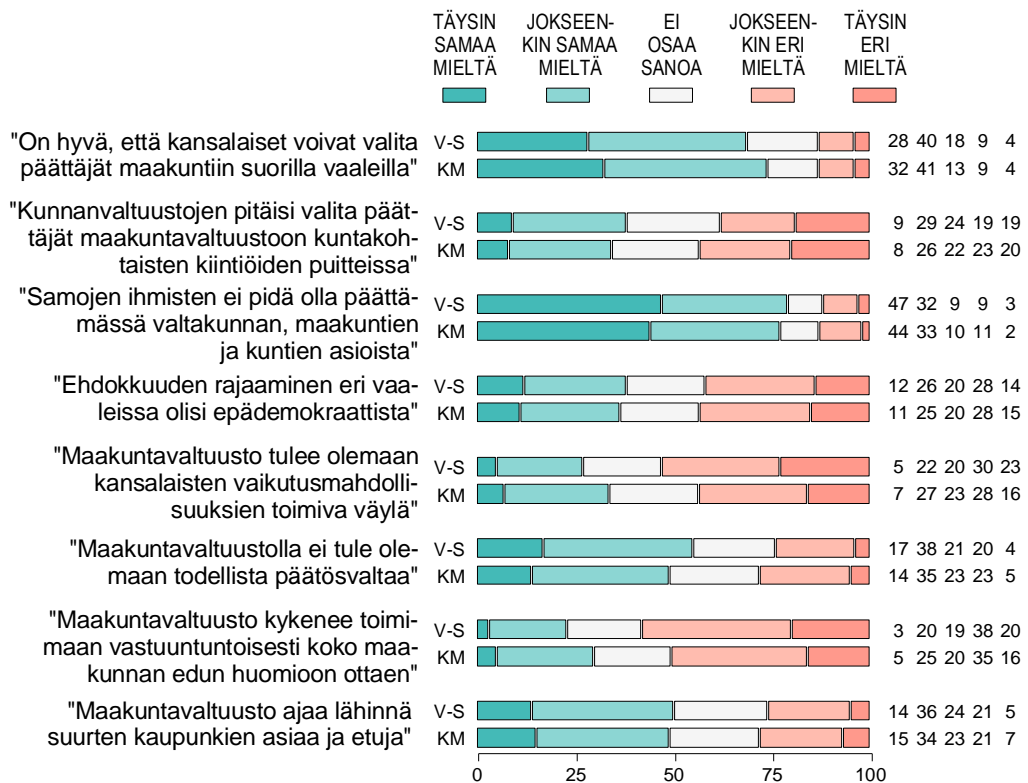

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2018

Kuvio 2-2. SUHTAUTUMINEN MAAKUNTAVAALEJA JA -VALTUUSTOJA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: VARSINAIS-SUOMI (%).

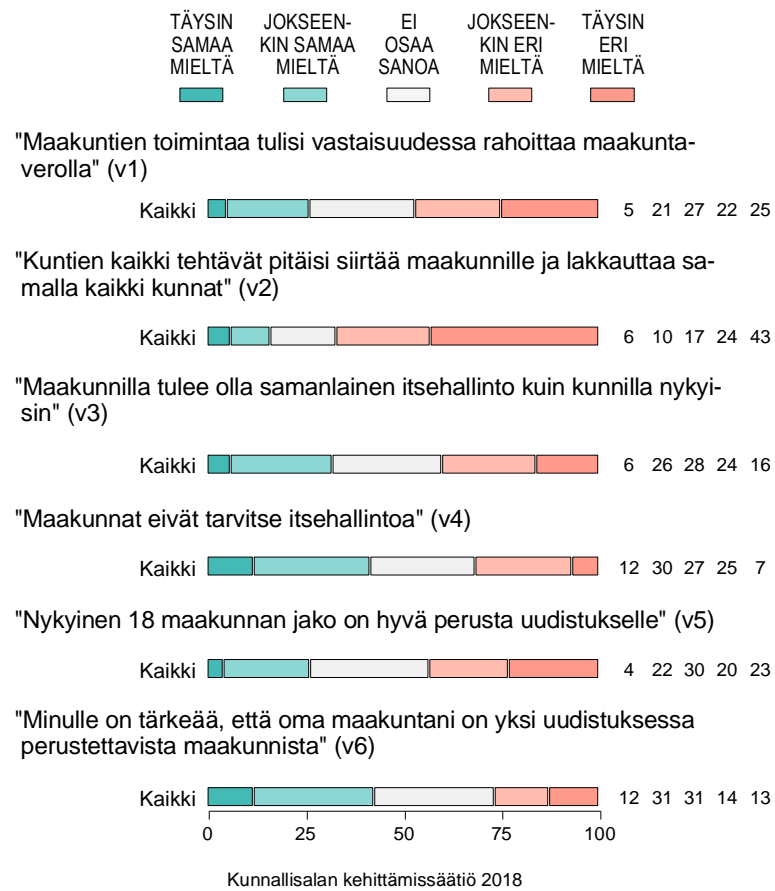

Kuvio 2-2v. SUHTAUTUMINEN MAAKUNTAVAALEJA JA -VALTUUSTOJA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: VARSINAIS-SUOMI (V-S) vs. KOKO MAA (KM, %).

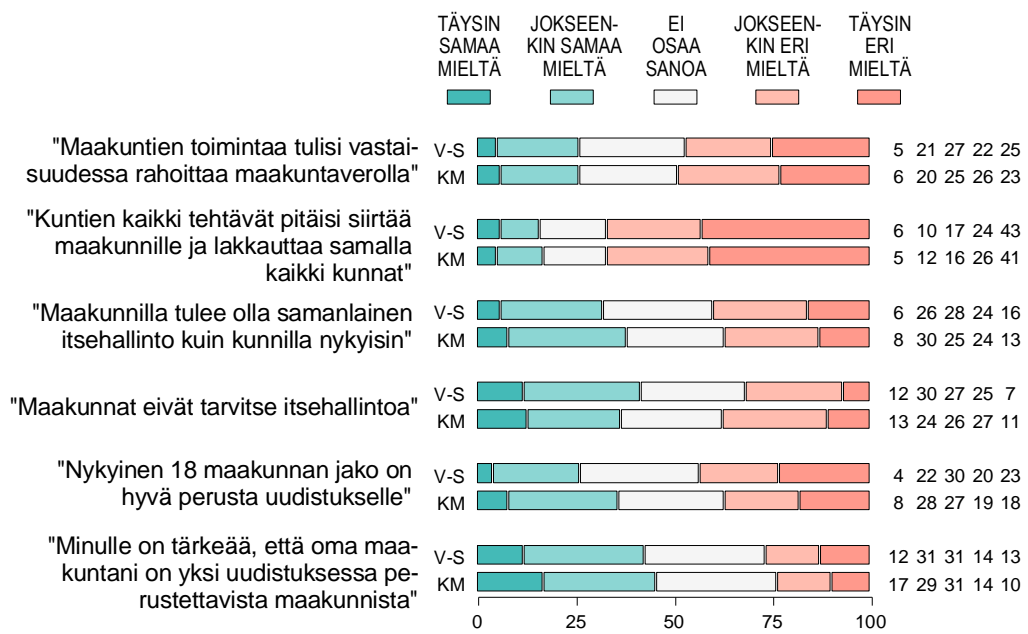

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2018

Kuvio 3-2. SUHTAUTUMINEN MAAKUNTAHALLINTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: VARSINAIS-SUOMI (%).

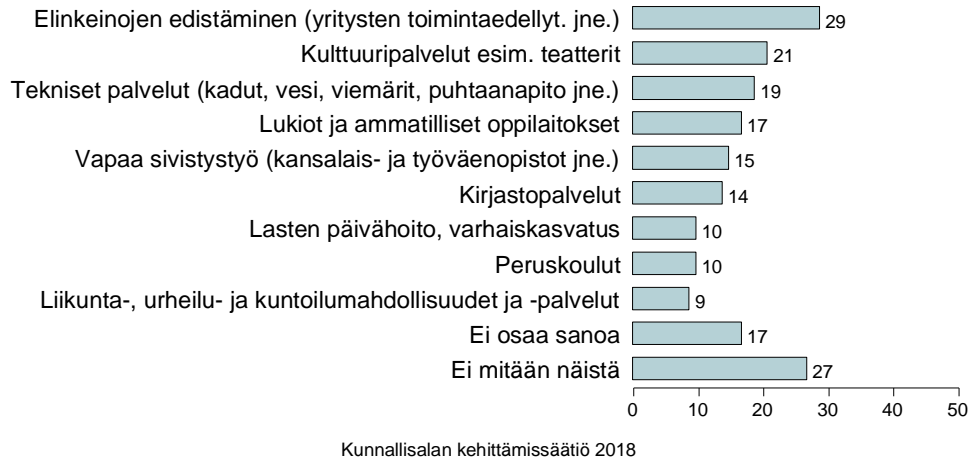

Kuvio 3-2v. SUHTAUTUMINEN MAAKUNTAHALLINTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: VAR-SINAIS-SUOMI (V-S) vs. KOKO MAA (KM, %).

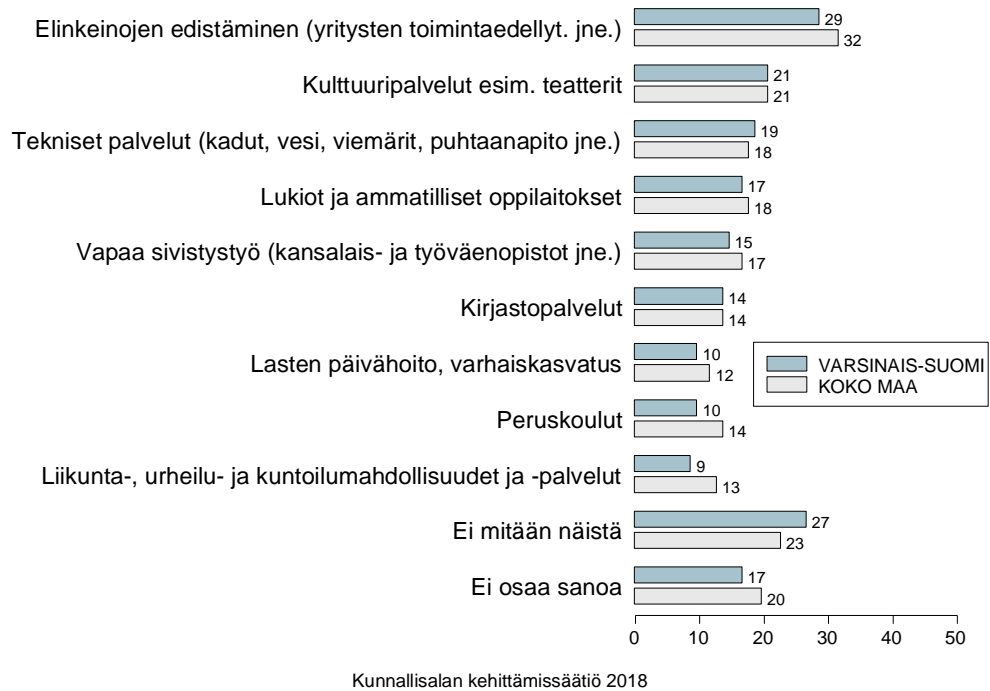

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2018

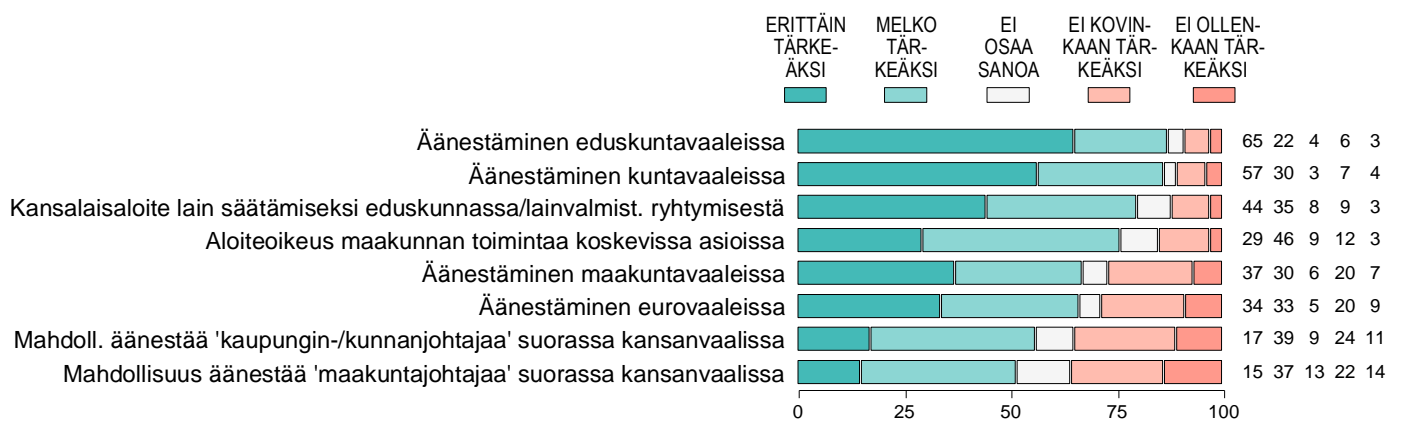
Kuvio 4-2. MITKÄ KAIKKI SEURAAVISTA KUNNILLE JÄÄVISTÄ TEHTÄVISTÄ OVAT SELLAISIA, JOTKA TULISI MYÖS SIIRTÄÄ MAAKUNNAN VASTUULLE: VARSINAIS-SUOMI (%).

Kuvio 4-2v. MITKÄ KAIKKI SEURAAVISTA KUNNILLE JÄÄVISTÄ TEHTÄVISTÄ OVAT SELLAISIA, JOTKA TULISI MYÖS SIIRTÄÄ MAAKUNNAN VASTUULLE: VARSINAIS-SUOMI vs. KOKO MAA (%).

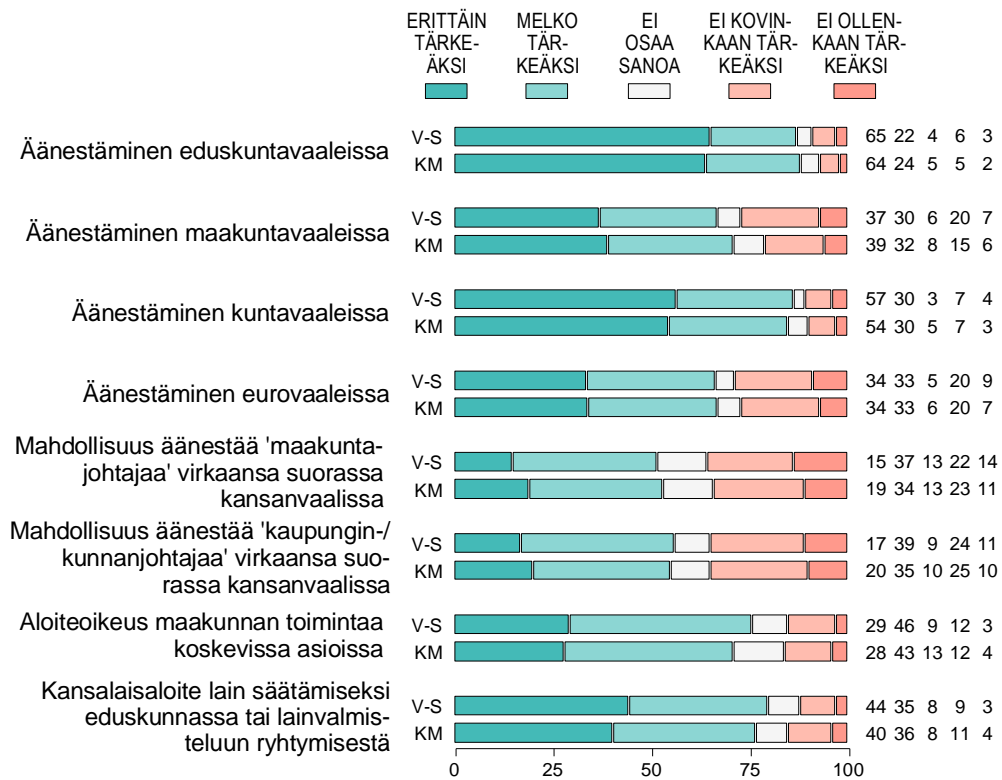

Kuvio 5-2. MITEN TÄRKEIKSI KOKEE SEURAAVAT TAVAT VAIKUTTAA PÄÄTÖKSIIN JA TOIMINTATAPOIHIN: VARSINAIS-SUOMI (tekstejä osin lyhennetty, %).

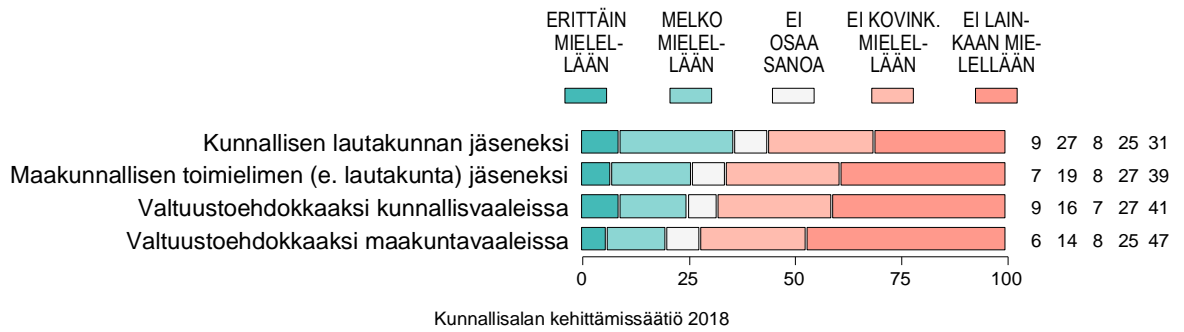
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2018

Kuvio 5-2v. MITEN TÄRKEIKSI KOKEE SEURAAVAT TAVAT VAIKUTTAA PÄÄTÖKSIIN JA TOIMINTATAPOIHIN: VARSINAIS-SUOMI (V-S) vs. KOKO MAA (KM, %).

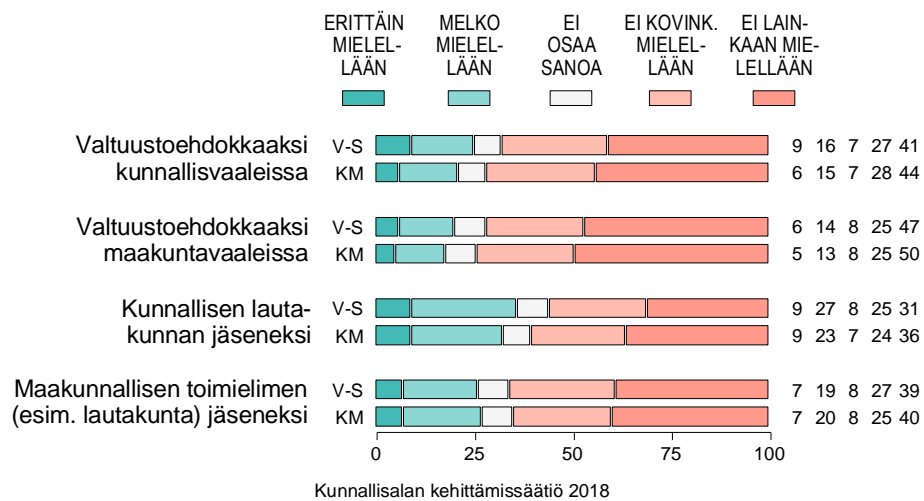

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2018

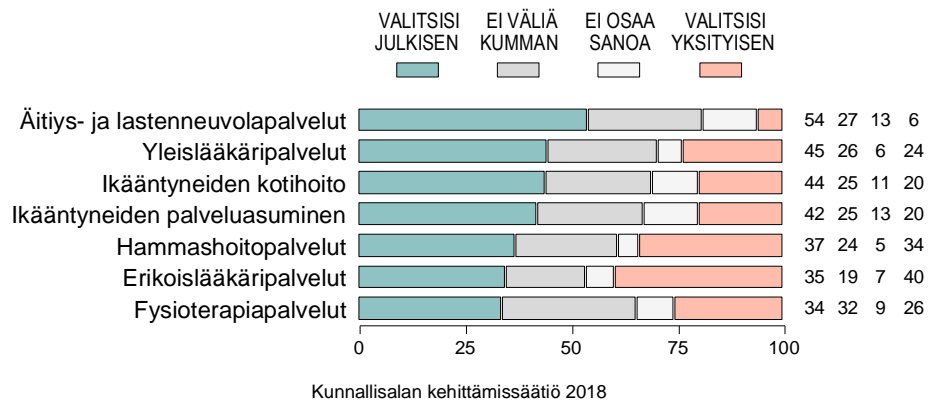
Kuvio 6-2. JOS ITSEÄ PYYDETTÄISIIN MUKAAN SEURAAVIIN YHTEISKUNNALLISIIN TEHTÄVIIN, KUINKA MIELUUSTI LÄHTISI MUKAAN: VARSINAIS-SUOMI (%).

Kuvio 6-2v. JOS PYYDETTÄISIIN SEURAAVIIN YHTEISKUNNALLISIIN TEHTÄVIIN, KUINKA MIELUUSTI LÄHTISI MUKAAN: VARSINAIS-SUOMI (V-S) vs. KOKO MAA (KM, %).

Kuvio 7-2. JOS TARVITSISI SEURAAVIA PALVELUITA JA TARJOLLA OLISI JULKINEN JA YKSITYINEN PALVELUIDEN TARJOAJA, NIIN MITEN MENETTELISI: VARSINAIS-SUOMI (%).

Kuvio 7-2v. JOS TARVITSISI SEURAAVIA PALVELUITA JA TARJOLLA OLISI JULKINEN JA YKSITYINEN PALVELUIDEN TARJOAJA, MITEN MENETTELISI: VARSINAIS-SUOMI (V-S) vs. KOKO MAA (KM, %).

